

Forfatter: Schandorph, Sophus

Titel: Udrag fra BIRGITTES SKÆBNE (1888)

Citation: Schandorph, Sophus: "Det gamle Apotek - Birgittes Skæbne. - 1904", i Schandorph, Sophus: *Det gamle Apotek - Birgittes Skæbne. - 1904*, 1904-05, s. 486. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-schandorph06-shoot-idm139751828360608/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Det gamle Apotek - Birgittes Skæbne. - 1904

Hvor havde den Mand været rar og god mod hende! Hvor saa han smuk og klog ud! For første Gang saa hun op til dem, der stod over hende, uden at Misundelsens Slør faa imellem. For første Gang saa hun det, man kaldte den højere Dannelse, give sig Udslag i fin Forstaaelse, i venlig Imødekommen. Denne stille Mand, med den kønne dæmpede Røst, han, der maatte vide og forstaa saa meget, han, hvis Fange hun havde gjort sig til, han talte med hende, som var hun hans lige. Hun kunde have omfavnet og kysset ham . . . Havde hun truffet ham, mens hun var ung, køn og ren! Ja, hvad havde det nyttet?

Byfogden faldt ogsaa i Tanker en Stund, rakte hende Haanden og gik. Et Øjeblik efter kom Raadhustjeneren og bragte hende nogle Bøger fra ham.

Byfoged Bøgedal sad foran sit Skrivebord.

— Hm! Den underlige mystiske Tro paa, at Straffen, rent ideelt talt, maa følge Brøden! Hvem er saa sikker paa det nu, som hun? Det gammeltdags Begreb om det tragiske! Kavsall-nexus mellem Thyestes's Maaltid og Agamemnon's Drab! Hm, hm! Naa ja, Kæmpeviserne sank fra Hejloftssalen ned i Borges-tuerne . . . saa fløj de op igen i nyere Literatur . . . Kristendommen er ved at gøre den samme nedadgaaende Bevægelse — hm! Skulde disse rent idealistiske Forestillinger, som Hellenismen og den har tilfælles . . . skulde de en Gang faa en Renæssance? — Det Pigebarn tror paa en logisk-ethisk Verdensorden saa fast som mange tragiske Poeter, mange gamle og nye Filosofer! . . . Hm . . . hm! de Ideer, som er traadte ud i Trivialitet af Filo-sofers og Poeters Fusker-Epigoner — indeholder de ikke et Næringsstof, som der skal tages dagligt Brød af for mange kom-mende Slægter! . . . Hun er egentlig smuk endnu! Havde en truffet hende for ti Aar siden, mens hun var bøjelig og „ent-wicklungsfähig“ . . . og en selv var . . . var en Nar med Illu-sioner! Ha, ha, ha! Sikken et Tankeeksperiment, gamle Henrik Bøgedal!

Han brast ud i høj Latter, gav sig til at gennemblade nogle Akter og sænkede sig i sit Arbejde. I et Par Timer løb Pennen rask over Papiret. Han følte sig saa frisk og arbejdslysten. Han aandede i Dagens Arbejde som i et frisk Bad efter en hed Ørken-vandring gennem abstrakte Tankers Land . . . Hvad var det Uhret slog?

Ti . . . Hvad? — Er Vognen ikke kommen med Arrestanten? Det var dog underligt. Det var jo aldeles sikkert, at han vilde

tage til det Marked — det havde han fra Proprietær Ellingsen, som meldte, at Hans Peter Korneliussen skrev eller lod skrive hans Navn efter paa Veksler, som løb om . . . nogle var alt i Byfogdens Værge . . . Og Momme. Han drak jo nok lidt vel meget til sine Tider, men, naar der var Tale om Arrestationer, var han den sikreste af alle og havde ligesom Henrik i den politiske Kandestøber lige fra Barn glædet sig, naar han saa Folk blive trukne i Arrest.

Skulde Arrestanten være undsluppen ham paa en eller anden Maade? Han havde jo faaet Telegram i Middags fra Momme, at han grasserede paa Markedet og ikke lod til at ane noget.

Byfoged Bøgedal gav sig atter til at arbejde. Klokken slog elleve. Han tænkte paa Birgitte i den løjerlige Varetægsarrest i et af hans ubrugte Gæsteværelser. Havde han ikke gjort en Dumhed? Vilde det ikke være „gefundenes Fressen“ for alle Byens Vrovlehoveder, hvis Tal var *legio*?

Hvis nu Arrestanten ikke kom! Skulde han lade Birgitte flytte over i en Arrest paa Raadhuset . . . nu om Natten? Det var Synd, for saa maatte hendes Sag jo sættes i Gang.

Han lagde Akterne til Rette, tændte en Cigar, gik op og ned ad Gulvet, standsede af og til og saa paa Søjlerne fra Forum Romanum, paa Peterpladsens Portiker, paa Scuola di San Rocco fra Venezia . . . sukkede, ønskede sine Kandidat- og Rejseaar tilbage, følte sig som Akillevs i Skyggeriget, mindedes Dødningsens Ytring til Odyssevs, at han hellere vilde være en Daglejers Daglejer under Solens Lys end Drot over Skyggerne i Hades . . . „Rektoren“ havde jo ved Gildet paa Kongens Fødselsdag udbragt en Skaal for „den lokale Konge, Kommunens Underdrot, den tro Undersaat, den fornemste i denne Sal, Borgmester Bøgedal. Da var det løbet ham koldt ned ad Ryggen af Væmmelse; han kunde have spyttet Taleren mellem Brillerne til Tak for hans Fjæsk. Men han maatte takke høflig for Skaalen.

— Det er dumt, jeg ikke har giftet mig for længe siden, saa var jeg vel bleven lige saa lykkelig troende paa min Værdighed som . . .

Navnene paa et Par samtidige, der ogsaa var blevene Byfogder og Borgmestre, faldt ham ind.

Tys . . . nu lod Vognrummel! Den kom nærmere og nærmere, standsede foran Døren. Han rullede Gardinet op.

Tæt uden for Huset stod en Gaslygte, som samlede sit Lys ned over Vognen.